

Lijst met aanvullingen - Nota van toelichting

t/m 15 mei 2024

Legenda	
Overgenomen	
Niet overgenomen	

Nr	Aanvulling	Overgenomen in 2 ^e concept?	Pag. nr.	Herkomst
1	Aanvulling 2.9. De partijen hebben zich bij de oprichting van het NP gecommitteerd om middels consensus tot maatregelen te komen waar een belangrijke rol is weggelegd voor de 2 werkgroepen en de inspraakavonden. Dit biedt kansen om draagvlak voor het NP te behouden en te genereren van en bij de betrokken bevolking.	Op de publieksavond werd gezegd dat “alle mensen binnen dit NP, alle geledingen, zich hebben gecommitteerd om bij de besluitvorming uit te gaan van consensus”. Is dat zo? Waar en wanneer is dit vastgelegd? Dit moet vooraf worden uitgezocht voordat het definitief in het ambitieplan kan worden opgenomen. Consensus c.q. unaniem kan ook blokkades en vertragingen uitlokken waardoor de uitvoering van beleid stopt. Kortom we schrijven dat we “streven naar consensus”. We gaan de afspraken en juridische status uitzoeken en hoe we het verder vormgeven.	14, 38,42	Publieksavond 1 ^e concept
2	Aanvulling concretisering na -jongen zogen- nwe alinea. "De ambitie is dat hier een belangrijke rol is weggelegd voor goede communicatie middels korte lijnen	Ja	33	Publieksavond 1 ^e concept

	Gemeente NM Wetterskip en de werkgroepen."				
3	Na chv heer en feer aan vullen met - en met bunkermuseum Schlei-		Ja	35	Publieksavond 1 ^e concept
4	na de laatste regel. - Dit met inachtneming van datgene waaraan de partijen zich gecommitteerd hebben bij de oprichting en wel uitgaan van consensus-		Ja	38	Publieksavond 1 ^e concept
5	Na het woord natura - en door gebruik te maken van de expertise die er is bij de bevolking-		Ja	40	Publieksavond 1 ^e concept
6	Gisteren heb ik, tijdens het overleg over het Nationaal Park, aandacht gevraagd voor een belangrijke kwestie die momenteel speelt: de tracékeuze voor de aanlanding van de energiekabels en leidingen van het windmolenpark ten noorden van Schiermonnikoog naar Eemshaven. Daarbij heb ik toegezegd e.e.a. per mail toe te sturen. Dat doe ik hierbij. De mail stuur ik tevens aan jou Durk als secretaris van het Overlegorgaan. Ter inspiratie stuur ik aan Durk tevens een conceptbrief aan EZK. Korte historie Enkele jaren geleden werd door de Minister al een voorkeurstracé		Ja	12	Publieksavond 1 ^e concept

<p>vastgesteld, dat dwars door de Waddenzee en langs de noordkust van Groningen liep. Dit tracé stuitte echter op veel bezwaren van onder andere natuurorganisaties, inwoners, LTO-Noord en bezoekers van de Wadden, wat resulteerde in de terugname ervan door de Minister. Sindsdien loopt er een nieuw onderzoek, genaamd PAWOZ, uitgevoerd door Tennet en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, om een geschikt tracé voor te stellen.</p> <p>In dat kader zijn diverse bijeenkomsten gehouden voor bestuurders en stakeholders, maar een definitieve tracékeuze is nog niet gemaakt. Natuurorganisaties en lagere overheden hebben een voorkeur uitgesproken voor het oostelijk tracé langs de Duits-Nederlandse grens, maar dit tracé stuit op bezwaren in Duitsland vanwege mogelijke negatieve gevolgen voor de scheepvaart op de Eems.</p> <p>Tunnel-tracé</p> <p>Een ander alternatief dat naar voren is gekomen, is de aanleg van een tunnel van 27 kilometer lengte tussen Eemshaven en het windmolenpark. Dit</p>				
--	--	--	--	--

	<p>tracé heeft de steun van natuurorganisaties, betrokken lagere overheden en ook de autoriteiten zijn positief geïnteresseerd. Het grootste nadeel van dit tracé is de tijdsintensieve aanleg van de tunnel.</p> <p>Stand van zaken</p> <p>Recentelijk vond er op 25 april 2024 een PAWOZ-bijeenkomst plaats voor stakeholders in Groningen. Daar werd duidelijk dat de variant via Schiermonnikoog en verder via het wantij door de Waddenzee naar de Groninger kust, toch de voorkeur heeft van Tennet en EZK, zij het met zorgen over de publieke opinie.</p> <p>De definitieve tracékeuze zal binnenkort worden genomen. Het zou goed zijn als natuurorganisaties, betrokken gemeenten en het overlegorgaan Nationaal Park hun voorkeur zouden uitspreken voor de ontwikkeling van het tunneltracé om de natuurwaarden op Schiermonnikoog en in Werelderfgoed de Wadden optimaal te beschermen. Hoewel de aanleg van de tunnel zeker technisch uitdagend is, is deze wel mogelijk en biedt het een duurzame oplossing voor de toekomst. Een</p>				
--	---	--	--	--	--

	duurzame oplossing die bovendien nu de waardevolle natuur ontziet.				
7	Zou graag nog wat partijen toegevoegd zien in de werkgroep Communicatie en Educatie, namelijk een (communicatie/educatie) vertegenwoordiger van: het onderwijs, het VC (Vrijwilligerscollectief), de VVV, de politie, de Gemeente, Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, Wetterskip, Vitens, Natuur- en Vogelwacht, SOV en het Boerenbelang. De werkgroep wordt voorgezeten door de Coördinator C&E van het NP (IVN).		Ja	42,43	Input via mail na publieksavond
8	Verder zou het mooi zijn een organogram op te nemen zodat het duidelijk is wat de verhoudingen zijn binnen het park en de verschillende gremia.		Ja	43	Input via mail na publieksavond
9	Stukje tekst over bunkermuseum Schlei (zie opmerkingen 38 t/m 43)		Ja	35	Input via mail na publieksavond
10	We hebben daarentegen tot nu toe niets opgenomen over het programma LIFE IP All4Biodiversity, of over het op te stellen stikstofplafond (omgevingsplan). Hier zullen we in een volgende versie aandacht voor hebben. Er komt namelijk nog een		Nee, omdat dit voor nu te gedetailleerd is. Het is een onderdeel van een uitvoerend project.		Input via mail na publieksavond

	overzicht met plannen en programma's, daar kunnen deze onderwerpen onderdeel van zijn.				
11	LIFE IP All4Biodiversity is een zesjarig programma (2020-2026): Bewustwording / communicatie-activiteiten, stikstofplafond juridisch vastleggen en inrichtingsmaatregelen in polder t.b.v. biodiversiteit (natuurinclusieve landbouw).		Nee, omdat dit voor nu te gedetailleerd is. Het is een onderdeel van een uitvoerend project.		Input via mail na publieksavond
12	Pagina 13: <i>'Besluit en adviezen van het Overleg Orgaan worden uitgevoerd door de Beheerstichting van het Nationaal Park Schiermonnikoog.'</i> Dit is feitelijk onjuist. Wat het Overleg Orgaan besluit wordt uitgevoerd door de partijen binnen het Nationaal Park. De Beheerstichting is momenteel alleen een Stichting die de gelden van het NP beheert, en heeft verder geen uitvoerende status. We corrigeren dit in het ambitieplan.		Ja	14	Input publieksavond 2-5-2024
13	Blz. 18: 'er is bos verwijderd' Wat wordt gemist in het algemeen is het stuk cultuur en historie. Wie bloemen plukt blijft bloemen plukken, wie vist blijft vissen. Met andere woorden, het is de cultuur		Ja	24,38	Input publieksavond 2-5-2024

	van Schiermonnikoog om ook het hout van de boskap weer her te gebruiken. Laten we ook op die manier denken. Dit onderwerp relateert aan thema natuurherstel en bescherming, thema cultuurhistorie en thema meer zelfvoorzienend.			
14	Een belangrijke keuze voor het ambitieplan is de vraag of we terug willen naar natuur en beheer zoals het in 1989 was. Een actief beheer. Of willen we de natuur zijn gang laten gaan?		Nee, omdat dit niet op deze manier veralgemeeniseerd kan worden. Juridische kaders zoals Natura2000 en natuurdoeltypen zijn leidend en dan moeten er maatregelen worden genomen. Daarbinnen is ruimte om de natuur haar gang te laten gaan. Hoe we dit kunnen oppakken werken we verder uit in de uitvoeringsagenda.	Input publieksavond 2-5-2024
15	Een vraag uit de zaal is of de konijnenpopulatie wordt genoemd. Dit wordt genoemd in het ambitieplan bij het thema natuurherstel en bescherming.		Ja, dit wordt genoemd bij het thema natuurherstel en bescherming.	Input publieksavond 2-5-2024
16	Een suggestie uit de zaal is om ook referenties toe te voegen van bijvoorbeeld het landschapsbiografisch essay. Voorstel		Ja	50 Input publieksavond 2-5-2024

	is om een referentiekader toe te voegen aan het plan.				
17	Pagina 19 de zin “naast het terugdringen van de stikstofneerslag kan begrazing bijdragen aan...” aanpassen naar “naast het terugdringen van de effecten van de stikstofneerslag...”		Ja	20	Input publieksavond 2-5-2024
18	Pagina 19 de zin “mogelijk dat de eilander veehouders hierin een rol kunnen krijgen”, weglaten.		Ja	20	Input publieksavond 2-5-2024
19	Pagina 20 de zin “Er is ruimte om vanuit het Nationaal Park aan te geven waar accenten op moeten liggen en hoe het Nationaal Park aangehaakt wil zijn bij de totstandkoming van het plan.” Uitgangspunt is dat het beheerplan Natura2000 kan meezeilen op het ambitieplan en niet andersom.		Ja	21	Input publieksavond 2-5-2024
20	Pagina 23, 3 ^e alinea: een suggestie is om deze alinea concreter te maken met meer voorbeelden. Het valt op dat vaak het voorbeeld van de eilander kaas wordt genoemd. Maar er zijn natuurlijk veel meer voorbeelden die hier bij passen. Voorstel is om hier ook		Ja	24	Input publieksavond 2-5-2024

	de pluktuin mee te nemen, of bijvoorbeeld het hergebruik van organische reststoffen. Het gaat om wat je op het eiland beschikbaar hebt en hoe je dit weer gebruikt. Dit komt ook voort uit de Schiermonnikoogse gebruiken en cultuur.				
21	Pagina 25, <i>concretisering: we minderen zo veel mogelijk met fossiele brandstoffen</i> . Hier wordt genoemd dat het mogelijk is om windmolens bij de veerdam te plaatsen, dit is onjuist en passen we aan.		Ja	26	Input publieksavond 2-5-2024
22	Pagina 25, <i>concretisering: we minderen zo veel mogelijk met fossiele brandstoffen</i> . We moeten ons afvragen of we de aanlanding van elektriciteitskabels en windmolens willen als nationaal park. Dat is uiteindelijk aan het overleg orgaan, maar we kunnen scherper aangeven middels het ambitieplan dat we dit niet willen kijkend naar de natuurdoelen die we ambiëren. Er wordt hier een tekstvoorstel voor aangeleverd.		Ja	12, 26	Input publieksavond 2-5-2024

23	Pagina 27/28, Duurzame inkomenszekerheid is een zeer verwarrende term, wat wordt hiermee bedoeld? Dhr. Holwerda licht toe dat het een toekomstbestendigheid betekent en dat we dit anders moeten bewoorden en toelichten in de tekst.		Ja	29	Input publieksavond 2-5-2024
24	Er wordt genoemd dat de spelregels, waaronder zonering, duidelijk moeten zijn voor toeristen. Suggestie vanuit de zaal is om daarom ook meer gastheren in het veld te brengen, (mensen die toezichthouden in het gebied en mensen aanspreken die zich niet aan te spelregels houden). Een ambitie zou kunnen zijn om ook hier meer de eilanders te betrekken. Natuurmonumenten is verplicht om toezicht te houden, maar dat laat onverlet dat ook bewoners mee kunnen helpen met het 'vrijwillig' toezichthouden op de spelregels in het NP.		Ja	37	Input publieksavond 2-5-2024
25	Een suggestie vanuit de zaal is dat de gemeente moet zorgen voor huisvesting. We missen het overleg over werk tussen de partners in het Nationaal Park.		Nee, omdat dit geen onderdeel is van het Nationaal Park en dus niet past in het ambitieplan.		Input publieksavond 2-5-2024

26	<p>Vraag: we zien eigenlijk weinig van wat de commissie beheer doet. Hoe gaan we hiermee om? Moet hier verslaglegging verbeterd worden? De werkgroep beheer bespreekt voorstellen die in het overleg orgaan besloten worden. Er moet een duidelijke communicatie komen vanuit de werkgroep beheer en tijdelijke werkgroepen wat er is besproken. Hoe kunnen we dit zo transparant mogelijk neerzetten? Het voorbeeld werd gegeven dat er vanuit Communicatie en Educatie altijd een jaarplan en een jaarverslag gemaakt wordt met wat er voor het jaar op de planning staat en wat er dat jaar is uitgevoerd (en of dat conform het jaarplan gedaan is). Zoiets zou ook door de werkgroep beheer opgesteld en gedeeld kunnen worden.</p>		<p>De documenten van de werkgroep zijn al openbaar. Het jaarverslag van C&E is een verplichting vanuit IVN/Provincie. We kunnen wel in de uitvoeringsagenda kijken hoe we dit uit gaan werken, maar het past niet in het ambitieplan. De vergaderingen van de werkgroepen zullen niet openbaar zijn, maar er zal wel gecommuniceerd worden over de onderwerpen die besproken worden in de werkgroepen.</p>		<p>Input publieksavond 2-5-2024</p>
27	<p>Het moet kenbaar gemaakt worden wie in werkgroepen zitten en wie in tijdelijke werkgroepen en wat het onderwerp is. Zodat iedereen ook productief kan meewerken.</p>		<p>Op de website van het NP zijn de leden van de werkgroep en het overlegorgaan genoemd. Dit hoeft niet in het ambitieplan opgenomen te worden.</p>		<p>Input publieksavond 2-5-2024</p>
28	<p>Vraag vanuit de zaal is of de werkgroep vergaderingen ook toegankelijk</p>		<p>De vergaderingen van de werkgroepen zullen niet openbaar zijn, maar er zal wel</p>		<p>Input publieksavond 2-5-2024</p>

	gemaakt kunnen worden voor het publiek? Dhr. Fokkinga geeft aan dat we vooral moeten voorkomen dat het Poolse landdag wordt. Mocht er een stroming missen dan kan die worden toegevoegd. We nemen deze suggestie mee.		gecommuniceerd worden over de onderwerpen die besproken worden in de werkgroepen.		
29	Een andere suggestie is om de werkgroep besprekingen mee te nemen in een nieuwsbrief. Een nieuwe ambitie wordt uitgesproken om er dan een nieuwsbrief van het Nationaal Park van te maken. In de nieuwsbrief kunnen belangrijke zaken vanuit het NP gedeeld worden met bewoners (en eventueel ook met bezoekers).		Ja	40, 41	Input publieksavond 2-5-2024
30	Pagina 39, hier zou bij de inzet van communicatie en educatie binnen de ambitie moeten komen te staan: “en door gebruik te maken van de expertise die op het eiland aanwezig is.”		Ja	40	Input publieksavond 2-5-2024
31	Pagina 41, eerste kopje onder governance, overlegorgaan: hier kan de besluitvorming nog duidelijker worden verwoord. Wie doet wat.		Ja, middels een organogram	43	Input publieksavond 2-5-2024

32	Pagina 42, vierde kopje onder governance, tijdelijke werkgroepen: beschrijf hier ook hoe de inwoners zien wat hiermee gebeurt.		Nee, is niet passend bij het abstractieniveau van het ambitieplan. Maar we maken dit via de website en nieuwsbrief kenbaar.		Input publieksavond 2-5-2024
33	Vanuit de zaal kwam ook nog naar voren dat het delen van de uitkomsten van het onderzoek heel belangrijk is. Dat kan via de nieuwsbrief van het NP, maar kan ook breder: via wetenschappelijke artikelen, binnen onderzoeksnetwerken, etc.		Ja	46	Input publieksavond 2-5-2024
34	Suggestie vanuit de zaal: We zullen er weer naartoe moeten dat we benadrukken dat alle mensen binnen dit NP, alle geledingen, zich hebben gecommitteerd om bij de besluitvorming uit te gaan van consensus. Dat zou in het ambitieplan weer duidelijk neergezet moeten worden. Er wordt aangegeven dat er uitgegaan moet worden van consensus en dat alle partners zich daaraan moeten committeren. Dhr. Fokkinga licht toe: wanneer is iets een besluit van het Nationaal Park? En wanneer is iets een besluit? Als er een meerderheid is? Als er tweederde meerderheid is? Of als er consensus		Zie ook aanvulling nr. 1.		Input publieksavond 2-5-2024

	<p>is? Dat laatste is natuurlijk het mooiste, maar dat vraagt wel dat partners water bij de wijn zullen moeten doen. En zaken kunnen ook weer veranderen. Wat het Overlegorgaan besluit is het leidinggevende plan wat uitgevoerd gaat worden in dit Nationaal Park.</p>				
35	<p>Hoe is de structuur van de organisatie opgebouwd? Het zou fijn zijn om hier een afbeelding van te maken. Wat is ieders rol, taak en verantwoordelijkheid. En hoe ziet het proces rondom besluitvorming eruit? Welke mogelijkheden voor samenwerking zijn er? Vraag is ook wat de rol van de werkgroep beheer, provincie Fryslân en de beheerstichting is binnen het geheel? Dit past ook in een organogram overzicht. Organogram</p>		Ja, middels een organogram	43	Input publieksavond 2-5-2024
36	<p>Er wordt een nieuwe ambitie rondom personeelsbeleid en het betrekken van eilanders voorgesteld. Als er vacatures zijn dan moeten die ook beschikbaar worden gesteld aan eilanders, maak het ook een baan voor eilanders. Neem mensen aan die juist ervaring</p>		Ja	37	Input publieksavond 2-5-2024

	hebben op het eiland specifiek. Dus zet vacatures breder uit en maak de vereisten minder specifiek zodat er meer eilanders zich uitgenodigd voelen om te reageren. Onze ambitie moet zijn om mensen die op het eiland wonen, ook meer werkzaam te laten zijn voor het Nationaal Park.				
37	Geef een doorkijk en perspectief richting de uitvoeringsagenda. Wanneer vullen we deze aan? Wie staan hiervoor aan de lat? Zorg dat deze afspraak met het vaststellen ambitieplan in het Overleg Orgaan wordt gemaakt zodat uitvoering doorgang vindt.		Voor het ambitieplan is dit nu te gedetailleerd om op te nemen. Procesmatig zullen we aandacht hebben voor het proces richting het uitvoeringsplan.		Input publieksavond 2-5-2024
38	Voorstel: Na de oorlog (waarin Schiermonnikoog een bijzondere, strategische positie had) is het eiland weer in Nederlandse handen gekomen.		Ja	9	Input per mail expertgroep stellingen Schiermonnikoog
39	wensbeeld. los van bunkers en cultuur, zou ik hier natuur echt letterlijk centraal zetten. Ik weet dat er vanuit het te schrijven beleidskader Wadden ook zo gedacht wordt. Natuur staat centraal en bepaalt het beleid.		Ja, de natuur staat centraal.	14	Input per mail expertgroep stellingen Schiermonnikoog
40	Voorstel: toevoegen van het kopje cultuurhistorie: Door zorgvuldig		Ja	16	Input per mail expertgroep

	herstel, beheer en bescherming is de rijke ontstaansgeschiedenis met vele menselijke interventies nog herkenbaar en afleesbaar en een bron van ontspanning en lering.				stellingen Schiermonnikoog
41	Dit is breder, de bouw van de Atlantik wall is beperkt geweest. belangrijke strategische positie in de kust- en luchtverdediging. Voorstel: ... en restanten van stellingen met bunkers die verhalen van haar belangrijke positie in de kust- en luchtverdediging.		Ja	35	Input per mail expertgroep stellingen Schiermonnikoog
42	Voorstel: toevoegen uit het verleden in zones waar restanten van stellingen en bunkers als ensemble nog zichtbaar zijn		Ja	35	Input per mail expertgroep stellingen Schiermonnikoog
43	Hier ook de excursies van het bunkermuseum noemen en de permanente expositie in het museum?		Ja	42	Input per mail expertgroep stellingen Schiermonnikoog
44	In 1989 werd dit kleinst bewoonde eiland van ons land aangewezen als Nationaal Park.	Feitelijk onjuist. Schiermonnikoog is de kleinste gemeente van Nederland . Vlieland is een kleiner bewoond eiland.	Ja	4	Input via mail na publieksavond
45	Na het opstellen van het ambitiedocument worden - in de	De Uitvoeringsagenda en het Uitvoeringsplan gaan	We onderkennen het belang van de uitvoeringsagenda ook. We zijn nu		Input via mail na publieksavond

	<p>systematiek van de leidraad - vervolgens in een uitvoeringsagenda de geformuleerde doelen voor de korte termijn uitgewerkt in concretere doelstellingen, in strategieën om die doelen te bereiken, de daarvoor te ondernemen activiteiten, en de op te leveren resultaten. Hoofdstuk 5 geeft een globaal overzicht.</p>	<p>sturing geven aan het Beheer van het Nationaal Park. Daarom is belangrijk dat er een vastgesteld Uitvoeringsplan komt. Scherper gesteld: een ambitieplan is van nul en generlei waarde voor het beheer als er geen uitvoeringsagenda is.</p> <p>Daarom is het voorstel om af te spreken dat binnen 3 maanden na het vaststellen van het Ambitieplan er te vaststelling een Uitvoeringsplan ligt dat uiterlijk binnen 6 maanden na het vaststellen van het Ambitieplan dient te zijn vastgesteld.</p>	<p> bezig om het ambitieplan vast te stellen, daarna zetten we ons in voor besluitvorming omtrent het ambitieplan. Waarna we ons inzetten voor het opstellen van de uitvoeringsagenda. Dit komt op de vergaderingen van de werkgroep beheer terug. In de eerstvolgende werkgroep wordt gesproken over het proces en fasering voor de uitvoeringsagenda.</p>		
46	18 kilometer breed en 3,5 kilometer lang	De grootste maat is de lengte. Dan wordt het dus * 18 kilometer lang en 3,5 kilometer breed	Ja	8	Input via mail na publieksavond
47	Het BIP+ beschrijft wat er nodig is om de natuurwaarden van het gebied te behouden en te bereiken.	Dat verwacht ik ook van het BAP dat was aangekondigd. Dat er nu eerst een Ambitie Plan wordt opgesteld, komt voort uit de	De uitvoeringsagenda zal hier verder richting aan geven.		Input via mail na publieksavond

		omstandigheden, maar laat onverlet dat er een BAP komt met hetzelfde doel als het BIP.			
48	Mijnbouw. Ook de zoektocht naar meer gas op de Noordzee is een externe bedreiging. We zien dit als een ernstige ontwikkeling als het gaat om behoud van natuur en leefbaarheid van het eiland.	<p>Onder 2.7. Bedreigingen wordt met één zin verwezen naar de Mijnbouw. De druk op het gebied wordt sterk verhoogd door de mijnbouw rondom het eiland. Daaronder vallen ook de enorme windmolenparken die worden aangelegd in de Noordzee.</p> <p>De cumulatie van gaswinning, energiewinning, zoutwinning, schelpenwinning, zandwinning naast het massale toerisme legt een grote druk op het Nationaal Park.</p>	Ja, overgenomen muv 'massaal toerisme'.	12	Input via mail na publieksavond
49	Besluiten en adviezen van het Overleg Orgaan worden uitgevoerd door de Beheerstichting Nationaal Park Schiermonnikoog.	Volgens mij is dit onjuist. De Beheerstichting is opgericht voor het aanvragen van subsidies en het formeel geven van	Nee, de beheerstichting is niet opgericht voor het aanvragen van subsidies. Hij is opgericht om de financiën te beheren (want als we dat niet hadden, dan zou het geld		Input via mail na publieksavond

		opdrachten waartoe het Overlegorgaan besloten heeft. Het is belangrijk om de verantwoordelijkheden en taken van Overlegorgaan en Beheerstichting juist te beschrijven.	meteen weer teruggaan naar de provincie en dat hebben we hiermee voorkomen) en kan daarbij ook subsidie aanvragen.		
50	De ooit aangeplante bossen ontwikkelen zich spontaan in de richting van duinbossen rijk aan soorten en structuur	Daaraan dient te worden toegevoegd: Er zal binnen 2 jaar na het vaststellen van het Ambitieplan een plan worden opgesteld met betrekking tot het beheer van de bossen op Schiermonnikoog.	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
51	Invasieve exoten.. We stellen hier gezamenlijk met de partners een beheerplan voor op. Deze stemmen we af met de inwoners.	SMART formuleren op welke termijn wordt welk doel behaald door wie.	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
52	De voornaamste reden voor dit ingrijpen is het vermijden van gewasschade in de polder, waar van oktober tot eind mei duizenden ganzen overwinteren. De komende jaren spelen we in op een juiste balans tussen broedvogels en weidevogels en mogelijke landbouwschade.	Laatste zin aanpassen. Ondanks dat de gewasschade financieel wordt gecompenseerd spelen we de komende jaren in op een juiste balans tussen broedvogels en weidevogels en mogelijke landbouwschade.	Nee. Weidevogels zijn ook broedvogels. De compensatie die beschreven wordt is slechts een gedeeltelijke compensatie.		Input via mail na publieksavond

53	Kustbroedvogels. Richting 2034 verkennen we integraal hoe we hier uitvoering aan geven, rekening houdend met natuurlijke en menselijke verstoring.	SMART formuleren in kleinere tijdsperioden welke resultaten bereikt willen worden . Bijvoorbeeld wat is de ambitie over 3 jaar en over 5 jaar?	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
54	Natura 2000. Er is ruimte om vanuit het Nationaal Park aan te geven waar accenten op moeten liggen en hoe het Nationaal Park aangehaakt wil zijn bij de totstandkoming van het plan.	Toevoegen: Daartoe zal in 2025 een visie worden opgesteld door de werkgroep Beheer van het NP. Die visie zal uiterlijk in 2026 door het Overlegorgaan worden vastgesteld	Nee, omdat Natura 2000 zijn eigen agendavolgt. Dit hoort daarom niet thuis in het ambitieplan.		Input via mail na publieksavond
55	Het op een vaste plaats houden van geulen en kustlijn vraagt ingrepen, zoals baggeren of zandsuppletie	Daar kan aan worden toegevoegd: De veiligheid en toegankelijkheid van de eilanden is primair de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat	Niet relevant in het kader van het ambitieplan.		Input via mail na publieksavond
56	Er is al veel gedaan afgelopen jaren zoals het afkoppelen van regenwater en een regentonnenactie.	Er is in het dorp al veel gedaan afgelopen jaren zoals het afkoppelen van regenwater en een regentonnenactie.	We verwijzen hier naar het integraal waterplan.		Input via mail na publieksavond

57	Het beheer en gebruik van de aanwezige kunstwerken (duikers, stuwen) kan nog verbeterd worden in samenwerking tussen Wetterskip, Natuurmonumenten en de boeren.	Voor mij is het nieuw dat bij het beheer en gebruik van de aanwezige kunstwerken (duikers, stuwen) Natuurmonumenten betrokken is. Dat zou m.i. in de plaats van Natuurmonumenten de Gemeente moeten zijn.	Hier wordt de gemeente toegevoegd. Maar natuurmonumenten is inderdaad betrokken.	24	Input via mail na publieksavond
58	Voor het behalen van de N2000-doelen is verhoging van de grondwaterstand in de duinen essentieel.	Voor het behalen van de N2000-doelen is handhaving van het vastgestelde watergebiedsplan en wellicht ook verhoging van de grondwaterstand in de duinen essentieel.	Deze nemen we niet over, is te gedetailleerd voor het ambitieplan. Handhaving van het watergebiedsplan is uitvoeringsgericht.		Input via mail na publieksavond
59	De waterwinning is de afgelopen jaren gedeeltelijk naar de Westerplas verplaatst om de verdroging in de duinen te voorkomen	Volgens mij is daar een uitgebreid onderzoek naar gedaan, maar is gebleken dat dit onmogelijk is vanwege de kwaliteit van het water in de Westerplas.	Er zijn drie waterwingebieden – Vitens wilde eerst in één gebied winnen, maar de kwaliteit was minder goed, wat betekende dat Vitens dan meer hadden moeten filteren wat duurder is. Daarom zijn er nog twee andere gebieden: de Hertenbosvallei en de Westerplas.		Input via mail na publieksavond
60	We nemen maatregelen om het drinkwatergebruik te verlagen.	Wie is 'we'?? In elk geval zijn dat niet het Overlegorgaan en ook niet Natuurmonumenten.	Ja	25	Input via mail na publieksavond

61	Het grondwater wordt gewonnen op twee winlocaties, in de hertenbosvallei en bij de westerplas.	Volgens mij is de Westerplas géén winlocatie. S.v.p. checken bij Vitens Schiermonnikoog.	Er zijn drie waterwingebieden – Vitens wilde eerst in één gebied winnen, maar de kwaliteit was minder goed, wat betekende dat Vitens dan meer hadden moeten filteren wat duurder is. Daarom zijn er nog twee andere gebieden: de Hertenbosvallei en de Westerplas.		Input via mail na publieksavond
62	Samen met de andere partners van het Nationaal Park Schiermonnikoog worden deze vragen uitgewerkt	Klopt het dat het integraal Waterbeheerplan gereed is in 2026? Zo ja, dan zou dat vermeld kunnen worden.	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
63	Schiermonnikoog heeft zich met succes verzet tegen nieuwe plannen om gas te winnen rond het eiland. Ook windenergie op zee raakt het eiland, zoals bij de plannen voor een kabel door de oostpunt van Schiermonnikoog	Schiermonnikoog heeft zich tot nu toe met succes verzet.... De kabels zijn nu gepland dwars door het N2000 gebied en verder door het wantij door de Waddenzee. Dat tracé heeft negatieve effecten bij de aanleg en het onderhoud, maar ook bij reparaties en toekomstige uitbreidingen	Ja	25	Input via mail na publieksavond
64	Het mengen van zout en zoet water,	Dat kan niet op Schiermonnikoog, omdat voor 'blauwe energie' uitstromend zoetwater nodig is. Dat is er niet op Schiermonnikoog.	Klopt, aangepast in het ambitieplan.	25	Input via mail na publieksavond

65	Richting 2030 willen we vanuit het Nationaal Park Schiermonnikoog de eilander boeren steunen in de doorontwikkeling van landbouw	Richting 2030 willen we vanuit het Nationaal Park Schiermonnikoog de eilander boeren steunen in de transformatie van landbouw		28	Input via mail na publieksavond
66	Het aantal koeien is met 35% verminderd, zodat verwacht mag worden dat de stikstofneerslag in de duinen afneemt.	Het aantal koeien is met 35% verminderd, zodat verwacht mag worden dat hun bijdrage aan de stikstofneerslag in de duinen afneemt		28	Input via mail na publieksavond
67	Een eerste stap is om de grenzen tussen landbouw en natuur te vervagen. Deze verandering begint in de polder en het aangrenzende natuurgebied. Naast dat er in de polder meer biodiversiteit zal komen, zal ook het aangrenzende gebied moeten veranderen zodat weidevogels, ganzen en vee daar een goede plek vind	Een eerste stap is om de grenzen tussen landbouw en natuur te vervagen, zonder het areaal natuur te verkleinen . Deze verandering begint in de polder en het aangrenzende natuurgebied. Nadat er in de polder meer biodiversiteit zal komen, zal ook het aangrenzende gebied veranderen zodat weidevogels, ganzen en vee daar een goede plek vind	Het is niet nadat, maar het is tegelijkertijd. Het werkt aan beide kanten van de grens.		Input via mail na publieksavond

68	<p>Beweiding van de kwelder, in combinatie met plaatselijk meer maaien</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijke rol in begrazing in de duinen 	<p>Beweiding van de kwelder, in combinatie met plaatselijk meer maaien</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogelijke rol in begrazing in de duinen. Zonder toename van het aantal koeien en/of schapen. 	<p>Nee, we weten niet welke afspraken er worden gemaakt over de maatregelen.</p>		<p>Input via mail na publieksavond</p>
69	<p>Een voorbeeld is de kaas van Schier. Door zelf kaas te maken en verkopen halen boeren meer waarde uit hun melk. Zo kunnen boeren met minder vee tóch boer blijven.</p>	<p>Een voorbeeld is de kaas van Schier en de producten van de Tuin naast de Branding (Pluktuin). De rest is niet relevant.</p>	<p>Ja</p>	<p>29</p>	<p>Input via mail na publieksavond</p>
70	<p>Bij vergunning en toestemming verlenen voor activiteiten is een goede samenwerking tussen Natuurmonumenten, VVV, Provincie, Gemeente, LNV en politie nodig.</p>	<p>Toevoegen: Daartoe wordt periodiek overleg gevoerd en een basis plan opgesteld uiterlijk in 2026</p>	<p>Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.</p>		<p>Input via mail na publieksavond</p>
71	<p>Aan de balans tussen de negatieve en positieve effecten van toerisme en recreatie moet altijd gewerkt worden. Een duurzame bestemming is nooit af. Daarom blijft dit ook de komende jaren voor ons een belangrijk speerpunt..</p>	<p>Toevoegen: Het actieplan wordt opgesteld door een projectgroep “Regeneratief toerisme” uiterlijk in 2026 en vastgesteld door het Overlegorgaan uiterlijk in 2027. Betrokkenen zijn in elk geval: de VVV- Schiermonnikoog, Natuurmonumenten, Ondernemers en</p>	<p>Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.</p>		<p>Input via mail na publieksavond</p>

		Gemeente Schiermonnikoog			
72	We gaan de komende jaren de zoneringsherijken/heroverwegen met oog voor: recreatie, natuurbescherming en natuurbeleving.	Toevoegen: Uitgangspunt is dat eventuele zoneringsherijken altijd ten dienste staat van natuurbehoud en natuurherstel.	Dat staat er in feite al.	33	Input via mail na publieksavond
73 zoals oude grenspalen, voormalige akkers en bunkers uit de Tweede Wereldoorlog; de Atlantik Wall. Schiermonnikoog is rijk aan erfgoed en cultuur zoals oude grenspalen, voormalige akkers, strandpalen en bunkers uit de Tweede Wereldoorlog; de Atlantik Wall. Schiermonnikoog is rijk aan erfgoed en cultuur	Ja	35	Input via mail na publieksavond
74 is er een risico dat cultuurhistorische elementen onbedoeld beschadigd raken. is er een risico dat cultuurhistorische elementen onbedoeld beschadigd raken of verdwijnen .	Ja	35	Input via mail na publieksavond
75	Hierover gaan we samenwerken met de Cultuurhistorische Vereniging 't Heer en Feer.	Cultuurhistorie gaat niet alleen over personen, maar ook over het landschap, gebruiken en tradities.	Ja	35	Input via mail na publieksavond
76	De eilander kaas van Schiermonnikoog is een prachtig voorbeeld van het samengaan van natuur, landbouw en eigen identiteit van het eiland.	Deze hele zin kan in de context van cultuurhistorie helemaal weg. Op het eiland is geen noemenswaardige 'kaas-traditie'.	Het gaat hier om het oppakken van een project waarbij natuur, landbouw en eigen identiteit samenkomen.		Input via mail na publieksavond

77	De uitvoeringskalender benutten we ook om aansluiting te vinden bij programma's van het Rijk, Provincie en/of EU.	Toevoegen: Deze uitvoeringskalender en -plan maken nu nog geen deel uit van het Ambitieplan, maar worden uiterlijk 6 maanden na het vaststellen van het Ambitieplan vastgesteld door het Overlegorgaan NP,	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
78rondom activiteiten, projecten en ontwikkelingen waarin partners met elkaar samenwerken of elkaar kunnen versterken.	Toevoegen: De bijeenkomsten van de werkgroep Beheer worden aangekondigd en zijn openbaar.	Zie ook aanvulling 28. De vergaderingen van de werkgroepen zullen niet openbaar zijn, maar er zal wel gecommuniceerd worden over de onderwerpen die besproken worden in de werkgroepen.		Input via mail na publieksavond
79 projecten en ontwikkelingen waarin de partners elkaar kunnen versterken en die zinvol zijn om van elkaar te weten.	Toevoegen: De bijeenkomsten van de werkgroep Communicatie en Educatie worden aangekondigd en zijn openbaar.	Zie ook aanvulling 28 en 78. De vergaderingen van de werkgroepen zullen niet openbaar zijn, maar er zal wel gecommuniceerd worden over de onderwerpen die besproken worden in de werkgroepen.		Input via mail na publieksavond
80	De ambitie voor 2034 is om onderzoek.....	Op een aantal plekken in het gehele document wordt vermeld 'richting 2034' of zoals hier 'voor 2034'. Die aanduiding is nietszeggend over wanneer er uitvoering wordt gegeven aan de ambitie. Het kan niet de bedoeling zijn, dat	Dit zal inderdaad terugkomen binnen de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond

		de uitvoering pas in 2034 zal plaats vinden. Een betere indicatie is gewenst, eventueel van deelresultaten van de ambitie.			
81	We stellen een plan op, inclusief een inventarisatie van lopende onderzoeken, om	SMART formuleren: wie gaat het plan opstellen, wanneer gaat dat gebeuren en welke doelen worden gesteld?	Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond
82	Het verbreden en delen van de onderzoeksresultaten past bij het Nationaal Park Nieuwe Stijl dat we willen zijn.	Het lijkt alsof hier iets nieuws is bedacht, maar ook in BIP+ (2011-2022) was dit al uitgangspunt en een aantal keren uitgevoerd. Voortzetten of verbeteren van de bestaande praktijk, zou een betere beschrijving zijn.	Ja	46	Input via mail na publieksavond
83	Uitvoeringsagenda	De uitvoeringsagenda en het Uitvoeringsplan moeten 'de motor' worden van het nieuwe Beheer- en Ambitieplan. Een plan dat duidelijk maakt wat er op welk gebied de komende 10 jaar gedaan gaat worden om deze ambities te realiseren. De richting die	Dat klopt, dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.		Input via mail na publieksavond

		<p>aangegeven wordt in de bijgevoegde Uitvoeringsagenda is weinig hoopgevend. De termijnen (korte, middellange en lange termijn) zijn te weinig concreet.</p> <p>De beschrijving van de ambities is vaag en algemeen ('we zetten ons in voor het beschermen en versterken van de natuur'). Ik ga er vanuit dat deze tabel inderhaast gemaakt is, maar om te voorkomen dat dit het niveau van het Uitvoeringsplan wordt, wil ik nu alvast melden dat het wat mij betreft veel specifiekere dient te worden op alle gebieden</p>			
84	Waar we de komende tien jaar – vervangen naar waar we de komende 10 jaar.		Ja	7	Input via mail na publieksavond
85	We evalueren het ambitieplan na vijf jaar – vervangen naar - we evalueren het ambitieplan na 5 jaar		Ja	7	Input via mail na publieksavond
86	Overleg Orgaan wijzigen in overlegorgaan		Ja		Input via mail na publieksavond

87	<p>Concretisering: We betrekken eilanders op een structurele manier bij ontwikkelingen in het Nationaal Park</p> <p>In de afgelopen periode (meer dan 10 jaar) heeft hier veel aan gemankeerd. De eilanders voelen zich niet meer betrokken en verdenken de beheerder dat dit met opzet gebeurt. Dit moet worden hersteld. Dit moet een ambitie worden!</p> <p>Het zou dus goed zijn om over dit onderwerp een apart thema te schrijven: Nationaal park en de relatie met de Schiermonnikogers.</p> <p>Dit onderwerp kent een aantal aspecten/ aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed eilanders: verbetering/ bevordering van de inspraak: <ul style="list-style-type: none"> • Herzien van de vergadersystematiek van het overlegorgaan • Werkgroepen nieuw leven inroepen • Meer publieke vergaderingen over 		<p>Ja, deels overgenomen en aparte ambitie gemaakt. In feite is het ook de bedoeling van het NP Nieuwe Stijl om de omgeving c.q. bewoners en de diverse organisaties nauwer te betrekken om zo de betrokkenheid en draagvlak te bevorderen. Het zou inderdaad een ambitie kunnen zijn. De uitwerking hoe dat te doen volgt later.</p>	37	<p>Input via mail na publieksavond</p>
----	--	--	---	----	--

	<p>specifieke onderwerpen/beleidsvoorstellen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Burgerparticipatie <p>- Inzet eilander werknemers bij werkzaamheden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dit zou een automatische keuze moeten worden Eventueel in samenspraak met gemeente en Wetterskip. Gezien hun kennis van het terrein, maar ook hun onmiddellijke inzetbaarheid bij calamiteiten. <p>- Gebruik maken van de plaatselijke expertise en kennis</p> <p>- Eilander boswachters in het veld. Dit moeten, gezien de toenemende belangstelling van gasten voor de natuur, gastheren/ - vrouwen zijn die in het terrein beschikbaar zijn om voorlichting en aanwijzingen te geven, corrigerend kunnen</p>				
--	--	--	--	--	--

	<p>optreden en desnoods handhaven.</p> <ul style="list-style-type: none">- Aansturing van de plaatselijke organisatie van het Nationaal Park moet gebeuren door een verantwoordelijke die (weer) op het eiland woont. Hierdoor ontstaat een band met de plaatselijke bevolking. Korte lijnen. Aansturing los van het landelijk beleid van de vereniging Natuurmonumenten.- Het terrein van het Nationaal Park is in beheer bij Natuurmonumenten. En is dus geen eigendom van Natuurmonumenten. Dat verlangt een ander regime en aansturing dan in terreinen die eigendom van Natuurmonumenten zijn. Daar worden de maatregelen goedgekeurd door de leden(raad). Maatregelen op Schiermonnikoog moeten steeds in overleg met alle				
--	---	--	--	--	--

	participanten worden genomen.			
88	<p>Nog enkele zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projecten pas uitvoeren als er ook (financieel) zicht is op een vervolgtraject (langere termijn). - Beheer is niet alleen toepasbaar op het terrein van de natuur, maar heeft ook te maken met meer algemene zaken die inherent zijn aan een natuurpark: bebording, onderhoud schelpenpaden (toegankelijkheid), onderhoud strandovergangen, andere facilitaire voorzieningen zoals prullenbakken, zitbanken. - Tijdig melding maken wanneer het beheer van het park financieel niet meer haalbaar is binnen de budgetten. - Wanneer door een idealistische houding van de beheerder bepaalde vormen van onderhoud (vastgesteld in het overlegorgaan) financieel niet meer mogelijk zijn of beperkt worden, dan moet de beheerder dit uit eigen vermogen (bij) financieren. 		Dit past niet bij het abstractieniveau van het ambitieplan maar past wel bij het detailniveau van de uitvoeringsagenda.	Input via mail na publieksavond

89	Er wordt gesproken over inspraakavonden en publieksavonden. Voor mij is dat hetzelfde. Of toch niet? Terminologie eenduidig houden. Dit geldt ook voor uitvoeringskalender en uitvoeringsagenda; is hetzelfde. Gebruik één van beiden.		Ja, dit is niet hetzelfde. Inspraak wordt georganiseerd via de achterban via de partners.	38	Input via mail na publieksavond
90	In H5 Uitvoeringsagenda staan de kolommen kort-middellang en lang. Dit is inderdaad “vaag” zoals iemand opmerkt. Wellicht is het beter om aan te geven 1-3 jaar / 4-6 jaar / 7-10 jaar.		Ja, appendix toevoegen ahv voorbeeld, Hollandse Duinen.	47	Input via mail na publieksavond
91	Zou er een kaart kunnen worden toegevoegd van het eiland waar dit allemaal op staat. Dat zou het wat duidelijker maken hoe zaken samenhangen.		Ja		Input via mail na publieksavond